

Utsläppsförbudets 10 i topp

Miljökväll SXK 2015-12-10

Lina Petersson
Sakkunnig båtlivets miljöfrågor
Sjö- och luftfartsavdelningen
Sektionen för miljö

Utsläppsförbudets Tio i topp

1. När, var och vilka gäller förbudet?
2. Hur ser förbudets bakgrund och syfte ut?
3. Är det ok att kissa från båten eller använda hink?
4. Finns det tillräckligt med tömningsstationer?
5. **Vad är fritidsbåtshamnarna skyldiga att göra?**
6. Vad är båtägarna skyldiga att göra?
7. Vem betalar?
8. **Hur har det gått hittills?**
9. **Hur sker tillsynen av förbudet?**
10. Varför får kryssningsfartygen släppa ut?

Båtlivets miljöfrågor

- Båtmiljörådet
- Töm inte i sjön
- Alkylat
- Ren båtbottnen
- Skrotning av båtar
- Buller

Båtmiljörådet

Medlemmar

Transportstyrelsen

Havs- och vattenmyndigheten

Kemikalieinspektionen

Sjöfartsverket

Sweboat

Svenska båtunionen

Föreningen gästhamnar Sverige

Göteborgs stad, miljöförvaltningen

Länsstyrelsen i Stockholms län

Naturskyddsföreningen

Sjösportens samarbetsdelegation

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund

Stiftelsen Håll Sverige Rent

Svenska Kryssarklubben

Svenska petroleum och biodrivmedel institutet

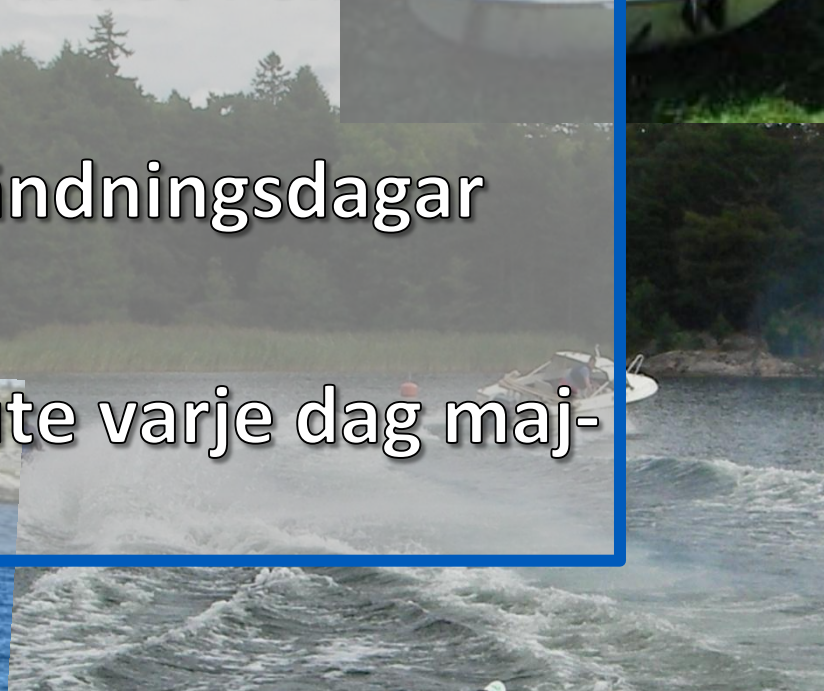
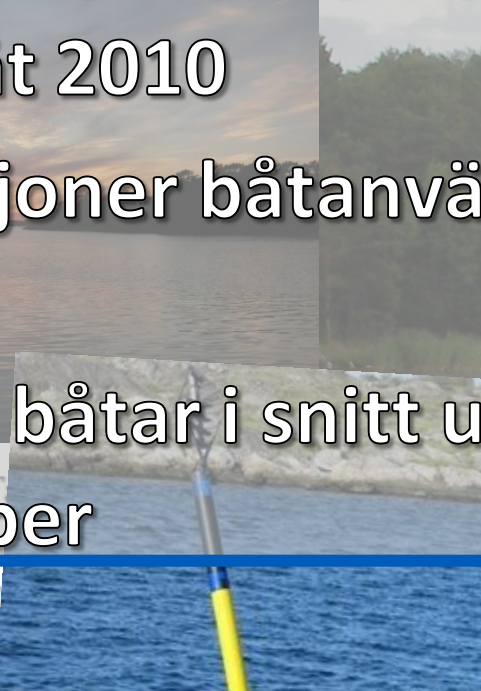
Svenskt Marintekniskt Forum

Sveriges Kommuner och Landsting

Västkuststiftelsen

Fakta om båtlivet

- Cirka 900 000 fritidsbåtar
- Ca 102 000 med båttoalett
- 2,5 miljoner vuxna vistades i en fritidsbåt 2010
- 21,8 miljoner båtanvändningsdagar 2010
- 134.000 båtar i snitt ute varje dag maj-september

Vad tycker du?

En fråga om attityder – Det ska
vara lätt att göra rätt

<https://www.youtube.com/watch?v=XrcrX9Qaw2o>

1. När, var och vilka gäller förbudet?

1 april 2015 förbud mot att släppa ut toalettavfall från fritidsbåtar

Gäller **alla** fritidsbåtar, dock inte K-märkta.

Förbudet omfattar **svenskt sjöterritorium**,
hav, sjöar och inre vattendrag

Förbudet införs genom ändringsföreskrift
TSFS 2015:10 (grund TSFS 2010:96)

Vattenbehandlingssystem

2. Hur ser förbudets bakgrund och syfte ut?

- Uppfyllande av **Helsingforskonventionen** i HELCOM (1992) samt andra internationella regler och åtagande
- Frivillighetsförsök (2006)
- Regeringsuppdrag 2010 "Toarapporten"
- Riksdagsbeslut 2012

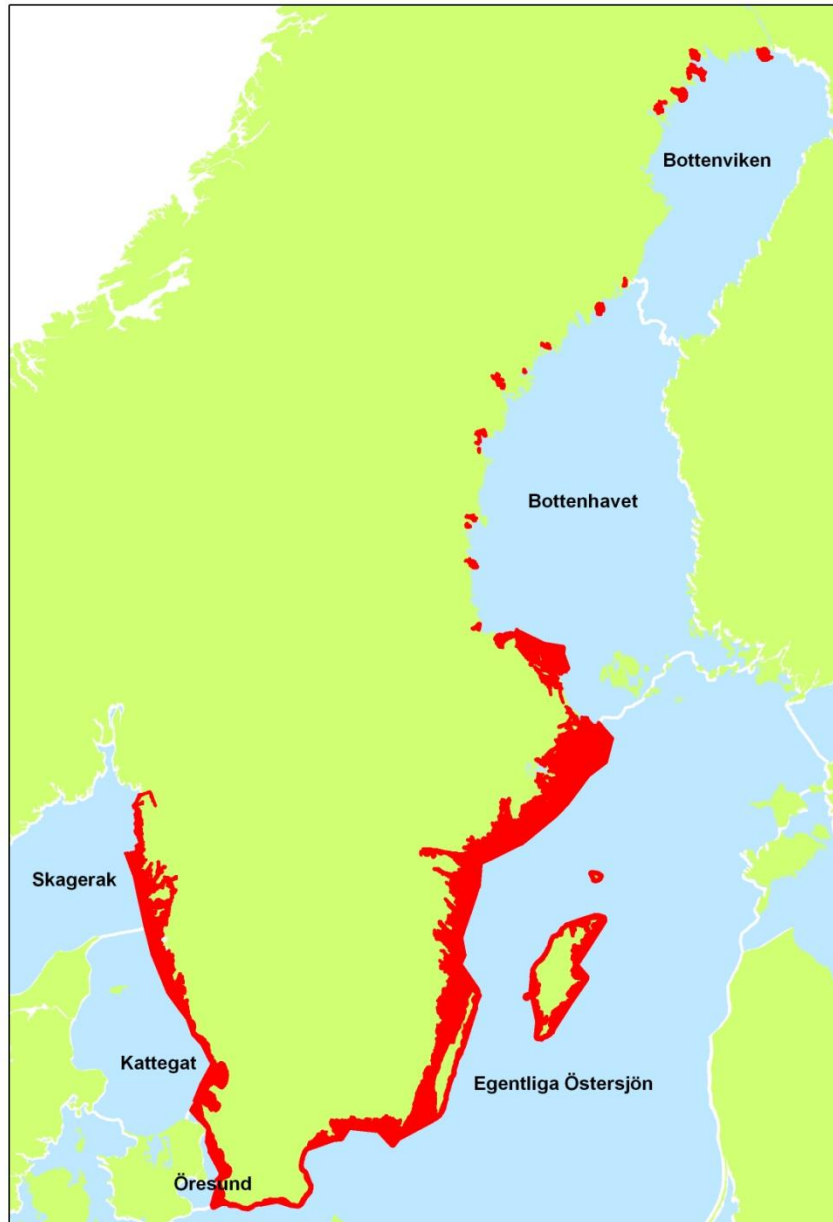
Vad gäller i övriga Östersjöländer?

- Förbudet är redan infört i alla andra länder runt Östersjön, kraven är dock varierande i olika länder.
- Finland först ut 2005, finns inga undantag i nationella lagstiftningen, dock kan dispens sökas för enskild båt.
- Estland, Lettland, Litauen och Polen har haft ett utsläppsförbud sedan 2007.
- Norge utreder ett förbud.

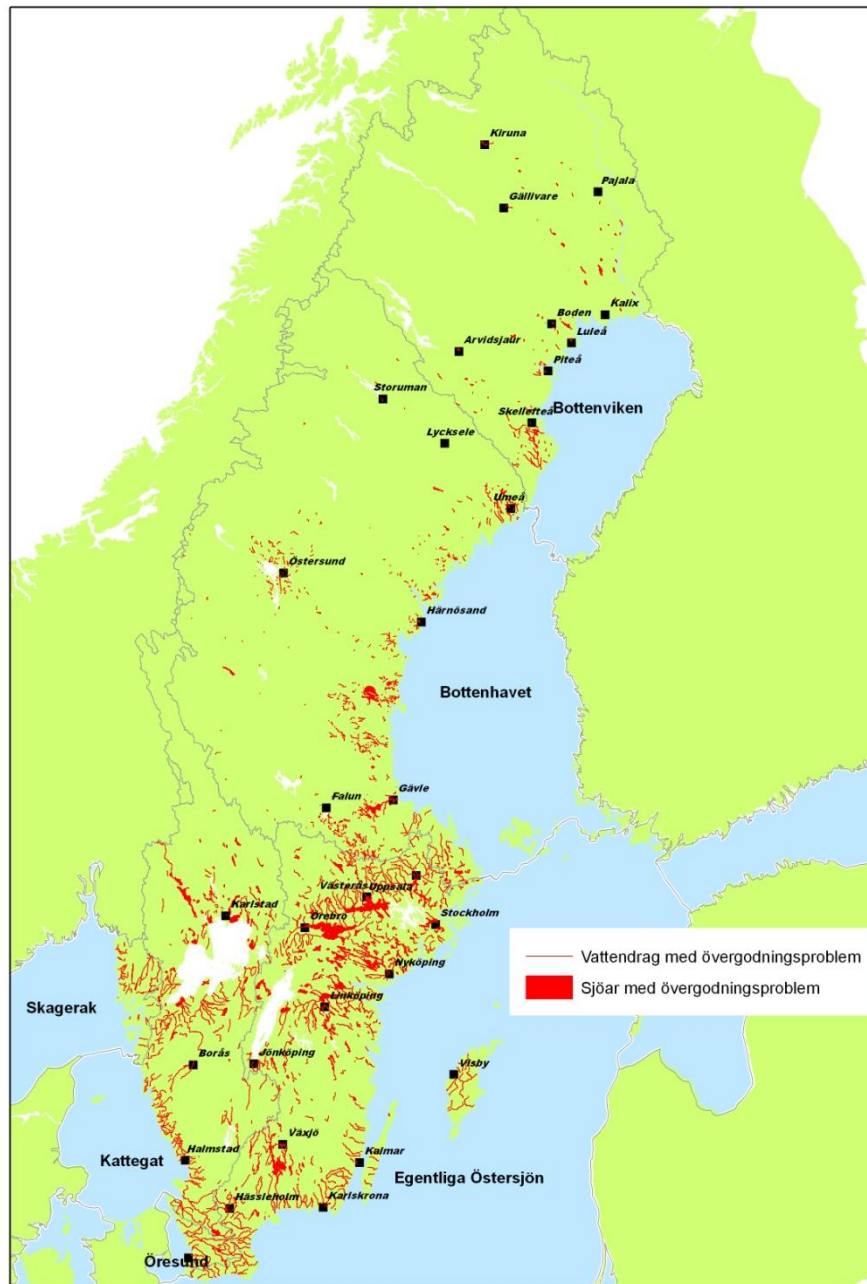
Givet syfte

- Övergödning
- Smittspridning, sanitär olägenhet lokalt

Det röda markerar områden där det finns övergödningssproblem idag, eller där det finns risk för övergödningssproblem om åtgärder inte sätts in

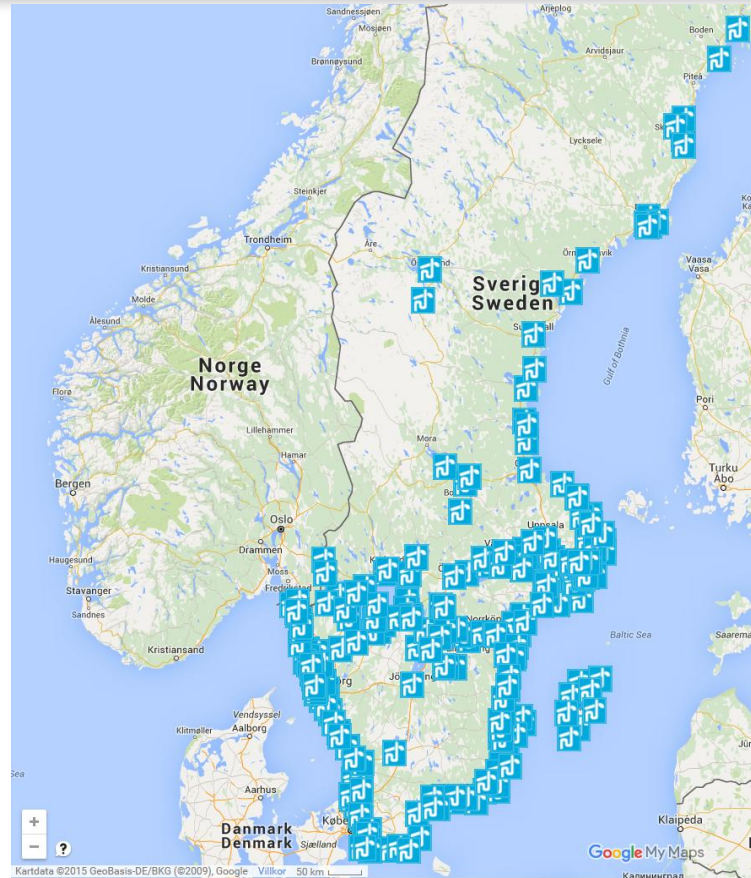
Det röda markerar områden där det finns övergödningssproblem idag, eller att det finns risk för övergödningssproblem om åtgärder inte sätts in.

3. Är det ok att kissa från båten eller använda hink?

- Definitionen toalettavfall; *”allt utsläpp av avloppsvatten och annat avfall från varje **toalett** eller **urinoar**”* (även *portabla*) Undantag potta och hink
- Dumpningsförbud & Allmänna hänsynsreglerna i MB
- Urinen skadligast 1 dygn = Gödning 1 kg alger

4. Finns det tillräckligt med tömningsstationer?

- Nej! Ca 315 (+100) tömningsstationer

- Hitta tömningsstationer;
<http://www.transportstyrelsen.se/sv/Sjofart/Fritidsbatar/Batlivets-miljofragor/Toalettavfall-fran-fritidsbat/Hitta-tomningsstationer/>

5. Vad är fritidsbåtshamnarna skyldiga att göra?

Definition fritidsbåtshamn (SJÖFS 2001:13 1:2);

- Hamnar som inte är enkla förtöjningsplatser eller små bryggor
- Inrättad för att ge service till båtarna + oftast avgift
- Oavsett antal båtplatser
- Tex Klubbhamn, kommunal hamn, gästhamn, marinor. Ej naturhamn

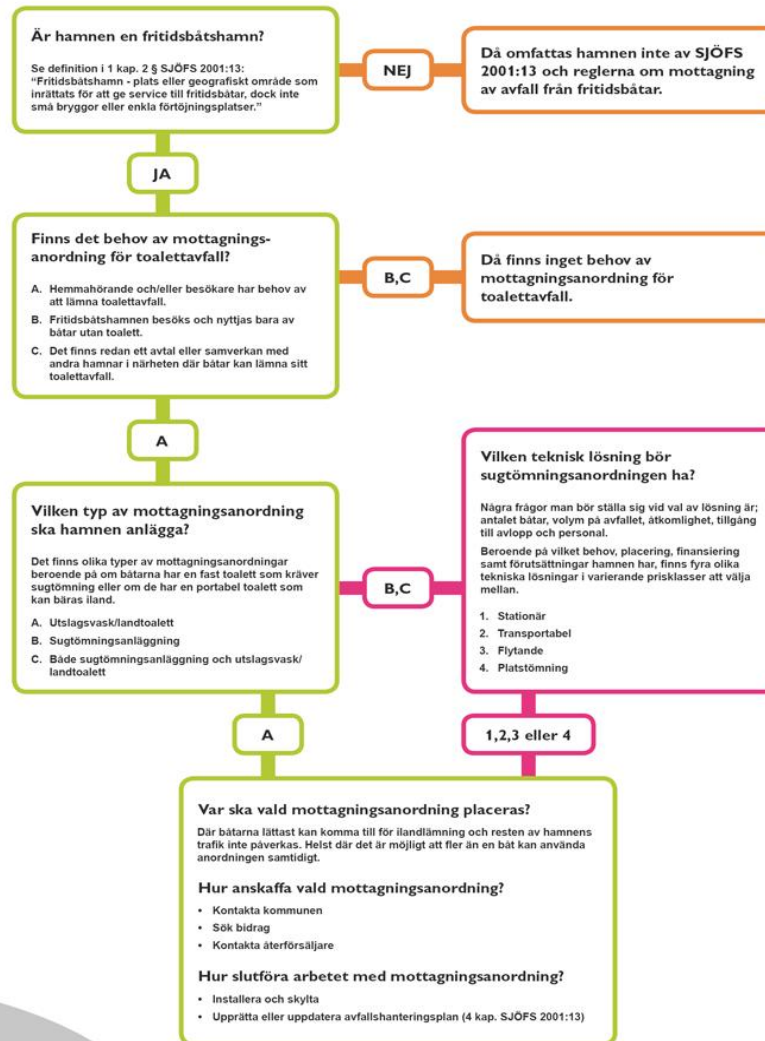
Ansvarig (SJÖFS 2001:13 2:2)

- Den som tar ut generell avgift
- Fastighetsägaren

1. Inventera behovet
2. Annan lösning?
3. Anlägga tömningsstation

Att anskaffa mottagningsanordning för toalettavfall från fritidsbåt

Samordning

- I områden där fler fritidsbåtshamnar finns i närheten förespråkas **samordning** av mottagningsanläggningar,
 - med kapacitet och placering som är anpassad för samtliga besökande båtar till samtliga hamnar (2:4 SJÖFS 2001:13)
- Avståndet får inte vara så långt att det innebär **olägenhet** för båtägaren att ta sig till närmaste anläggning
- Klargöra i **varje hamn** var mottagning kan ske

Avfallshanteringsplan

- **Alla** fritidsbåtshamnar ska ha en avfallshanteringsplan, SJÖFS 2001:13 kap 4
- Mall; <http://www.transportstyrelsen.se/sv/Blanketter/Sjofart/Fritidsbatar/Avfallshanteringsplan-fritidsbatshamnar/>
- Får utarbetas på **regional** nivå, dock måste behov och tillgång på mottagningsanordningar specificeras för varje enskild hamn.
- Behov av **besökande** och **hemmahörande** båtar.
- Ska **revideras** så snart fritidsbåtarnas behov av att lämna avfall till fritidsbåtshamnen väsentligen förändras, dock högst med 3 års mellanrum.

6. Vad är båtägarna skyldiga att göra?

- Inga tekniska krav på båttoaletten – Men inget avfall i vattnet!
- **Lösningar för båtar utan tank med däckstömning;**
 1. Konvertera båttoaletten med tank+däcksgenomföring
 2. Sätt in en alternativ båttoalett, tex Porta potti, torrtoa, förbränningstoa, frystoa, engångstoa, reningssystem
 3. Gör inget men gå i land istället för att uträtta behoven
- **Anmäl brister på mottagande;**
<http://www.transportstyrelsen.se/sv/sjofart/Fritidsbatar/Batlivets-miljofragor/Toalettavfall-fran-fritidsbat/brister-i-avfallsmottagandet/>

7. Vem betalar?

- **Polluter pays principle** – Förorenaren betalar
- Finansiering får ske genom uttagande av generell avgift, tex höjd, båtplatsavgift, gästplatsavgift
- **No special fee principle** - Förbud mot att ta ut särskild avgift för mottagning och hantering av avfall (SJÖFS 2001:13 3:2)

8. Hur har det gått hittills?

- 182 st anmälningar 1 april – 30 oktober;

- Stockholms län 69 st
- Västra Götalands län 46 st
- Norrland 6 st
- Östergötland 11 st
- Övriga Sverige 50 st

The screenshot shows the Transportstyrelsen website interface. The main heading is "Brister i avfallsmottagandet" (Problems with waste reception). Below the heading, there is a form with several sections:

- Här kan du anmäla om du upplever brister i hennernas avfallsmottagning. Du kan vara anonym.**
- I princip blir alla inkomna handlingar till myndigheten skickade till den myndighet som ansvarar för respektive ärende. Det innebär att om skräpet inte är resor eller resor som inte är avsett för den normala riktningen, ska du anmäla det till den myndighet som ansvarar för det.**
- Fyll i de fält som är obligatoriska att fylla i.**
- Henners namn*** (text input)
- Detta fält är tvångsfyllt** (text input)
- Ange i vilken kommun hennerna finns:** (text input)
- Eventuella kontaktuppgifter till hennerna:** (text input)
- Ange datum som anmälan handlar om:** (text input)
- Vilken typ av avfall var det brister i kring i hennerna:** (text input)
- Beskriv anledningen till anmälan:** (text input)
- Detta fält är tvångsfyllt** (text input)
- Kontaktinformation:**
- Jag går med på att jag kan bli kontaktad av Transportstyrelsen
- Anonym
- Detta fält är tvångsfyllt** (text input)
- Om du går med på att bli kontaktad av Transportstyrelsen - ange dina kontaktuppgifter:**
- Namn:** (text input)
- Adress:** (text input)
- Postort:** (text input)
- E-postadress:** (text input)
- Telefon/mobil:** (text input)
- Skicka** (button)

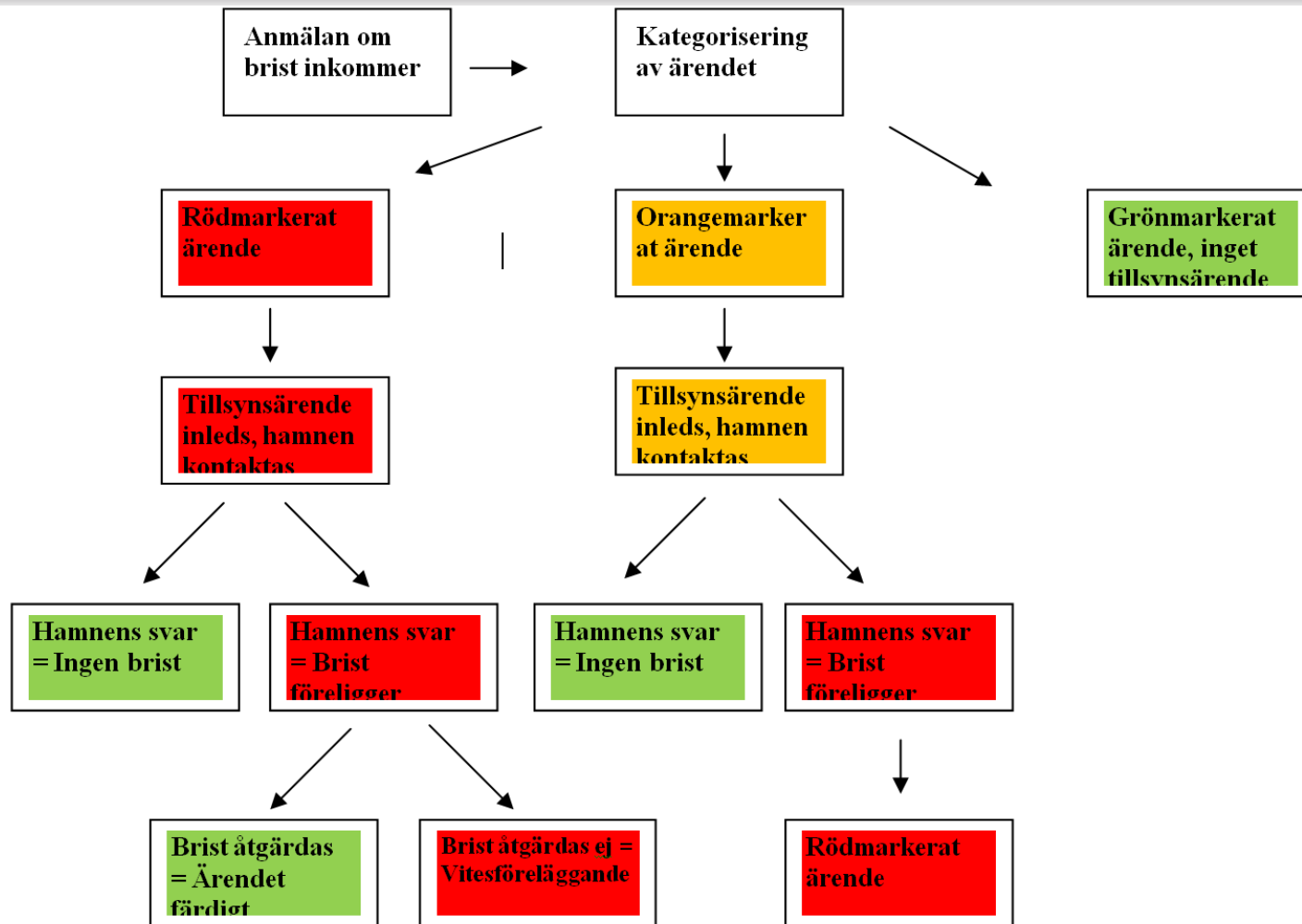
Kategorier anmälda brister

- Mottagningsanordning saknas eller bristande kapacitet på mottagandet (56 st)
- Mottagningsanordning finns men otillåten avgift (12 st)
- Mottagningsanordning finns men problem med placering, tillgänglighet eller information (25 st)
- Mottagningsanordning finns men tekniska fel, handhavandeproblem (64 st)
- Felaktig information TS (23 st)
- Övriga, inga åtgärder (5 st)

9. Hur sker tillsynen?

- Utsläpp från båt – KBV el Polis
- Straffskala: Böter eller fängelse i högst två år enl.10 kap. 1 § Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.
- Misstanke om överträdelse – Åtals- eller polisanmälan (2 st)
- **Det ska vara lätt att göra rätt** = TS Tillsyn över hamnarna

Riskbaserad papperstillsyn flödesschema

Tillsynsavgift

Transportstyrelsens föreskrifter om avgifter inom sjöfartsområdet TSFS 2015:45

- 3 kap 9 § Tillsyn rörande avfallshanteringsplaner i fritidsbåtshamnar
- 3 kap 5 § Löpande avgift med timtaxa 1400 kr för varje påbörjad 30-minutersperiod
- Om ej ”uppenbart ogrundat”
- Även vitesföreläggande

Tillsyn Transportstyrelsen vs Kommun

- TS tillsyn över mottagandet av avfall från fritidsbåtar påverkar ej den kommunala tillsynen
- TS tillsyn enligt SJÖFS 2001:13 ang att ändamålsenliga mottagningsanordningar ska finnas samt avfallshanteringsplan ska upprättas
- Kommun tillsyn enligt MB att mottagningsanordningarna ej medför miljöskada, förvaring och borttransportering av avfall samt generellt miljöfarlig verksamhet

Toalettavfall

- Transportstyrelsen tillsyn enligt SJÖFS 2001:13 om mottagning av toalettavfallet **från** fritidsbåtar
- Kommun tillsyn enligt Miljöbalken över **borttransport** av toalettavfall (MB 15 kap. 21 § 1 st och 23-24 §§ Avfallsförordningen)
- Enligt 76 § 2 st Avfallsförordning (2011:927) har kommun **inte behörighet** att meddela föreskrifter angående mottagnings- och behandlingsanordningar i hamnar

10. Varför får kryssningsfartygen släppa ut?

- **Yrkesfartyg** - förbud mot att släppa ut toalettavfall på svenskt sjöterritorium sedan 20 år tillbaka

Passagerarfartyg och kryssningsfartyg

- 12 nautiska mil - Utsläppsförbud
- På internationellt vatten - Förhandlingar pågår
- Finlandsfärjor mfl – frivilliga avtal om ilandlämning

Till sist...

Polisen Båtsamverkan Västra Götaland

Dieselstölden som gick snett.

DET GÄLLER ATT VÄLJA RÄTT LOCK.....

Detta utspelade sig för ett år sedan i Lysekil. En båtägare hade blivit drabbad av att någon slangat diesel från hans båt två gånger. När han kom ner en tredje gång så kunde han på håll se att det låg en slang bredvid båten. Han berättade att han då suckade uppgivet och tänkte, " inte en gång till" ..

Polisen Båtsamverkan Västra Götaland

October 30 · 🌐

Populäraste inlägget 3999 gilla

Like · Comment · Share

👍 3 people like this.

Write a comment...

People You May Know

See All

Viktor Ingbrant

1 mutual friend

➕ Add Friend

Sponsored

Create Ad

Tack för er tid!

www.transportstyrelsen.se/toa

Lina.petersson@transportstyrelsen.se